प्रतिदिन १७औं वार्षिकोत्सव

प्रतिदिन

राष्ट्रिय दैनिक

PRATIDIN NATIONAL DAILY

प्रतिदिन
हर प्रहर ताजा खबर!
www.pratidindaily.com
विज्ञापनको लागि सम्पर्क:
९८०१४५८१८१,९८४२६३४४२६,९८५२६७५३४४ ०२३-५४३८२०

वर्ष-१७ ।। अङ्क : २६६ ॥ २०८२ मंसिर १० गते बुधबार (26th Nov 2025 Wednesday) Pratidin National Daily मूल्य-रु.५/-

रोहिंग्या मुसलमानहरु प्रवेश गर्न लागेपछि झापामा सुरक्षा सतर्कता

• लक्ष्मी उप्रेती

मेचीनगर। बंगलादेशबाट भारत हुँदै रोहिंग्या मुसलमानहरु नेपाल प्रवेश गर्न लागेको भन्दै पूर्वी नेपालको सीमा क्षेत्रमा सुरक्षा सतर्कता बढाइएको छ । भारत छिरेका बंगलादेशका रोहिंग्या मुसलमानहरु अवैध तरिकाले नेपालमा समेत प्रवेश गर्न लागेकाले नेपाल –भारत सीमा क्षेत्रमा कडाइ गरिएको हो । भारतको पश्चिम बंगाल र उत्तर प्रदेश राज्यबाट बंगलादेशी रोहिंग्या मुसलमानहरु नेपाल प्रवेश गर्न खोजेको आशंका गरिएको छ । भारतका प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी नेतृत्वको एनडीए सरकारले पश्चिम बंगाल र उत्तर प्रदेश राज्यमा मतदाता शुद्धीकरण (एस.आइ.आर.) कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको छ । उत्तर प्रदेशका मुख्यमन्त्री योगी आदित्य नाथ नेतृत्वको सरकारले लुकिछिपी बसोबास गरिरहेका बंगलादेशका रोहिंग्या मुसलमानका लागि शरणार्थी शिविर स्थापना गरेको छ । खोजी खोजी बंगलादेशी रोहिंग्या मुसलमानलाई शिविरमा राख्न थालेपछि त्यहाँ भागाभागको अवस्था छ । खुल्ला सिमानाका कारण उनीहरु सहज र सरल तरिकाले नेपाल प्रवेश गर्नसक्ने देखिएको छ ।

बंगलादेशमा देखिएको राजनीतिक संकट र हिंसाका कारण धेरै रोहिंग्या मुसलमानहरु भारत छिरेका छन् । उनीहरु नेपाल प्रवेश गर्ने सम्भावना बलियो छ । पछिल्लो समय बंगलादेशमा हिंसा बढेसँगै भारतको बाटो हुँदै नेपालमा बंगलादेशीहरु प्रवेश गर्न सक्ने सूचना आएपछि स्थानीय प्रशासनले सतर्कता अपनाएको हो । खासगरी नेपाल प्रवेशको काँकरभिट्टा, भद्रपुर तथा गौरीगञ्ज नाकाहरु र अन्य स्थानमा समेत सुरक्षा व्यवस्था कडा पारिएको जिल्ला प्रशासन कार्यालयले जनाएको छ ।

'यसै विषयलाई लिएर जिल्लास्थित सुरक्षा समितिको बैठक समेत सम्पन्न भएको छ' सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी तेजप्रकाश प्रसाईले भने,'आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय कोशी प्रदेशका सचिवसहितको उपस्थितिमा समेत बैठक बसेको थियो । बैठकमा यो विषयमा कुरा उठेको थियो ।'

यसैगरी झापाका सबै प्रहरी कार्यालयका अधिकारीहरुलाई सतर्क राखिएको छ । जिल्ला प्रहरी कार्यालय झापाका प्रमुख प्रहरी उपरीक्षक राजन लिम्बूले मंगलवार जिल्लाका प्रहरी अधिकारीहरुको बैठक राखी नाकाहरुमा कडाई गर्न र बंगलादेशबाट रोहिंग्या मुसलमानहरु छिरेको आशंका भए पक्राउ गरी कार्वाही गर्न निर्देशन दिएको बुझिएको छ ।

झापा जिल्लामा मेचीनगरदेखि

गौरीगञ्जसम्मको एक सय ४४ किलोमिटर लामो खुला सिमाना रहेको छ । खुला सिमानाको फाइदा उठाउँदैं कसैले पनि गलत क्रियाकलाप गर्न नसकून् भनेर भारतसँग सीमा जोडिएका नेपालतर्फको नाकामा प्रहरीले उच्च निगरानी बढाएको कार्यालयका सूचना अधिकारी समेत रहेका सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी प्रसाईले बताए । केही दिनअघि अबैधरुपमा काँकरभिट्टा नाका हुँदैं बंगलादेशी नागरिक नेपाल छिर्न लागेको गोप्य सूचना प्रशासनलाई जानकारी प्राप्त भएको थियो । त्यसलगत्तै नेपाली सुरक्षा अधिकारीहरुले हरेक नाकाहरुमा उच्च सतर्कता अपनाएको र निगरानी बढाएको कार्यालयको भनाई छ ।

भारतको पानीट्यँाकीबाट नेपालको काँकरभिट्टा नाका हुँदैं बंगलादेशका नागरिक नेपाल प्रयास गर्ने प्रयास गरिरहेका खवर विभिन्न स्रोतबाट प्राप्त हुने गरेको सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी प्रसाईको भनाई छ । नेपालको झापाबाट बंगलादेशको राजधानी ढाका करिब पाँच सय किलोमिटर टाढा पर्छ । मेची पुलबाट बंगलादेश जोड्ने फूलबारी नाका पनि करिब ३८ किलोमिटर मात्रै टाढा पर्छ । बंगलादेशीहरू भारतीय नागरिक(बंगाली) बनेर अवैध रूपमा नेपाल छिर्ने गरेका घटना बेला-बेला सार्वजनिक हुँदै आएका कारण पनि पछिल्लो समय नेपालतर्फ आवतजावत गर्नेलाई कडाई गरिएको र शंकास्पद व्यक्तिहरुलाई नियन्त्रणमा लिएर आवश्यक जानकारी लिने गरिएको एकजना उच्च प्रहरी अधिकृतले बताए ।

बंगलादेशको राजधानी ढाकास्थित अन्तर र्ाष्ट्रिय अपराध न्यायाधिकरण अदालतले पूर्व प्रधानमन्त्री शेख हसिनालाई मानवता विरुद्धका अपराधमा दोषी ठहर गर्दै मृत्युदण्डको सजाय सुनाएपछि फेरि बंगलादेशको राजनीतिक संकट र हिंसाका बढ्न सक्ने देखिएको छ । ५ अगस्ट २०२४ मा आन्दोलन भड्किएर हसिनासहित अन्य तत्कालीन सरकारका आरोपी देश छाडेर भाग्नु परेको थियो । अगस्ट २०२४ मा हसिना देशबाट भागेर भारतमा निर्वासनमा रहेकी छन् ।

छिमेकी देश बंगलादेशमा पछिल्लो महिना दिनयताको विकसित राजनीतिक परिस्थितिका कारण बंगलादेशीहरू धमाधम देश छाड्ने क्रम शुरु भएको छ । भारत हुँदै अवैध रूपमा नेपाल प्रवेश गर्न सक्ने प्रशस्त सम्भावना देखिएकाले पनि नेपालतर्फ सरक्षा व्यवस्था र चेकजाँचलाई कडाई पारिएको हो । 'बंगलादेशमा विकसित राजनीतिक घटनाक्रमपछि नेपाल सरकारले सीमा क्षेत्रमा सुरक्षा सतर्कता बढाएको छ ' एकजना प्रहरीका उच्च अधिकारीले भने, ' बंगलादेशको राजनीतिक घटनाक्रमको असर नेपालसम्मै पर्न सक्ने जोखिमलाई ध्यान दिँदै सीमा क्षेत्रबाट हुने आवागमनलाई सुक्ष्म निगरानी गर्न र अवैध घुसपैठ नियन्त्रण गर्न सुरक्षाकर्मीहरुको उपस्थिति बाक्लो बनाएका छौ ।' नेपाली सुरक्षा अधिकारीहरुका अनुसार हसिना समर्थक र हालको अन्तरिम सरकार पक्षधरबीच थप हिंसा भड्किन सक्ने र यसबाट नेपालसम्मै असर पुग्ने आशंकासहित नेपालतर्फ नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागतका सुरक्षा संयन्त्रलाई उच्च सतर्कतासहित परिचालन गरिएको उनको भनाई छ । आबश्यक परे सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरीले सीमा सुरक्षा र

❖ बाँकी पृष्ठ ३ मा

इलाका प्रशासन कार्यालय गौरीगञ्जका तत्कालीन प्रमुखसहित १० जनामाथि भ्रष्टाचार मुद्दा

झापा(प्रस)। अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले राहदानी प्रक्रियामा अनियमितता, उमेर हेरफेर र गैरकानुनी शुल्क असुलीसम्बन्धी उजुरीको

अनुसन्धानपछि विशेष अदालत काठमाडौंमा मंगलवार १० जनाविरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दा दायर गरेको छ।

राहदानी विभाग, त्रिपुरेश्वरबाट मागिएको कागजातको अध्ययनपछि २०७९ साउनदेखि असोजसम्म इलाका प्रशासन कार्यालय, गौरीगञ्ज झापाबाट जारी भएका केही राहदानीमा जन्म मिति हेरफेर गरी गैरकानुनी रूपमा राहदानी जारी गरिएको पाइएको हो।

अनुसन्धानका क्रममा राहदानी वाहक विनोद कुँवर, सीमान्त विश्वकर्मा, गोविन्द प्रसाद ढुङ्गेल र बलराम महतोको राहदानीमा उनीहरूको नेपाली नागरिकतामा उल्लेखित जन्म मितिभन्दा २ देखि ८ वर्षसम्म उमेर घटाइएको वा बढाइएको प्रमाण भेटिएको छ। यसरी बदनियतपूर्ण रूपमा सरकारी कागजातमा हेरफेर गरी राहदानी जारी गर्ने कार्यमा तत्कालीन इलाका प्रशासन प्रमुख शाखा अधिकृत चूडामणि आपगाँई, नायब सुब्बा रविनकुमार राजवंशी, कम्प्युटर अपरेटर आकाश मगर, कार्यालय सहयोगी जीवनकुमार दाहाल प्रत्यक्ष संलग्न रहेको देखिएको छ। त्यसैगरी, झापा जिल्ला प्रशासन कार्यालयमार्फत सन् २०१३ मा जारी विनोद कुँवर र बलराम महतोका राहदानीमा पनि उमेर हेरफेर गरी जारी गरिएको पाइएकाले तत्कालीन प्रशासकीय अधिकृत लक्ष्मीप्रसाद खरेल र केशवप्रसाद रिजाल समेत संलग्न रहेको भेटिएको छ। त्यस्तै राहदानी वाहक विनोद कुँवर, सीमान्त विश्वकर्मा, गोविन्द प्रसाद ढुङ्गेल र बलराम महतोलाई पनि सजाय मागदाबी गरिएको छ।

अनुसन्धानमा राहदानीका लागि उमेर घटाइदिने र बढाइदिने नाममा कर्मचारीहरूले अनलाइनमार्फत रकम असुलेको, कसैले प्रश्न गर्दा राहदानी 'ब्लक' गरिदिने धम्की समेत दिने गरेको तथ्य पनि खुलेको छ। भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ को दफा ११ बमोजिम कसूर ठहरिने प्रमाण मिलेपछि विशेष अदालतमा उनीहरू विरुद्ध कानूनअनुसारको सजाय माग्दै आरोपपत्र दायर गरिएको विशेष अदालतले जनाएको छ। यो मुद्दा हाल विशेष अदालतमा दर्ता भइसकेकोले अब कानुनी प्रक्रिया अघि बढ्नेछ।

जेनजी आन्दोलनपछि मोडिफाई बाइकको आतंक

एक महिनामा ६० वटालाई कार्वाही

झापा(प्रस) । भदौ २४ को जेनजी आन्दोलनपछि स्वरुप परिवर्तन गरी ठुलो आवाजमा ध्वनि प्रदूषण गरेर चलाउने मोटरसाइकलको संख्या बढेपछि प्रहरीले कार्वाही अभियान

चलाएको छ ।

करिव एक महिनाको अवधिमा ६० वटा मोटरसाइकलमाथि कार्वाही गरिएको जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय झापाले जनाएको छ । कात्तिक १ गतेदेखि मंसिर ८ गतेसम्म त्यति धैरै मोटरसाइकललाई कार्वाही गरिएको जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालयका प्रमुख, प्रहरी निरीक्षक सन्तोष राईले बताए ।

जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय बिर्तामोडबाट २५ , ट्राफिक प्रहरी कार्यालय दमकबाट १५ , ट्राफिक प्रहरी कार्यालय चन्द्रगढीबाट ६ , ट्राफिक प्रहरी पोष्ट सुरुङ्गाबाट ३ , ट्राफिक प्रहरी पोष्ट काँकडभिट्टाबाट ७, ट्राफिक प्रहरी पोष्ट शनिश्चरेबाट २ र ट्राफिक प्रहरी पोष्ट बुधवारेबाट २ वटा मोटरसाइकलमाथि कार्वाही गरिएको हो ।

केही समयदेखि जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालयले स्वरुप परिवर्तन गरी ठुलो आवाजमा रातको समयमा सर्वसाधारण आम नागरिकलाई त्रसित हुने गरी ध्वनि प्रदूषण गर्ने मोटरसाइकलहरुलाई कारबाही गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिएको प्रहरी निरीक्षक राईले जानकारी दिए ।

स्वरुप परिवर्तन गरेर चलाउने मोडिफाई बाइकको आतंक भएपछि जिल्लाव्यापी कार्वाही अभियान चलाउनु परेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका सूचना अधिकारी डीएसपी खगेन्द्र खड्काले बताए ।

नेपालको ऋण २७ खर्ब २९ अर्ब

झापा(प्रस) । चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को पहिलो चौमासिक (साउन १ देखि कात्तिक मसान्तसम्म) मा ५५ अर्ब ३६ करोड सार्वजनिक ऋण थपिएको छ ।

सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयका अनुसार चालु आर्थिक वर्षको सुरुमा कुल सार्वजनिक ऋण २६ खर्ब ७४ अर्ब ४ करोड रहेको थियो । कात्तिक मसान्तसम्म आइपुग्दा त्यसमा ५५ अर्ब ३६ करोड थप वृद्धि भई कुल सार्वजनिक ऋण दायित्व २७ खर्ब २९ अर्ब ४१ करोड पुगेको हो ।

यो कुल गार्हस्थ उत्पादनको ४४.६९ प्रतिशत हुन आउने कार्यालयले जानकारी दिएको छ । कुल सार्वजनिक ऋणमा वैदेशिक ऋणको हिस्सा ५३.२५ प्रतिशत रहँदा आन्तरिक ऋणको हिस्सा ४६.७५ प्रतिशत छ ।

चालु आर्थिक वर्षमा ५ खर्ब ९५ अर्ब सार्वजनिक ऋण परिचालन गर्ने लक्ष्य राखिएकोमा कात्तिक मसान्तसम्म १ खर्ब ३८ अर्ब ७५ करोड ऋण प्राप्त भएको कार्यालयले जानकारी लिएको छ । यो वार्षिक लक्ष्यको तुलनामा कुल सार्वजनिक ऋण प्राप्ति २३.२९ प्रतिशत हो ।

त्यसमा पनि आन्तरिक ऋण प्राप्तिको प्रगति ३३.१५ प्रतिशत रहेको छ जबकी बाह्य ऋण प्राप्तिको प्रगति ८.०३ प्रतिशत रहेको छ । कार्यालयका अनुसार कुल सार्वजनिक ऋण प्राप्तिमध्ये आन्तरिक र बाह्य ऋणको हिस्सा क्रमशः ८६.४८ र १३.५२ प्रतिशत रहेको छ ।

त्यस्तै चालु आर्थिक वर्षमा ऋण सेवा खर्चमा ४ खर्ब ११ अर्ब १ करोड बजेट विनियोजन भएकोमा कात्तिक मसान्तसम्म १ खर्ब ५० अर्ब ८८ करोड भुक्तानी भएको कार्यालयले जानकारी दिएको छ । यो वार्षिक बजेट विनियोजनको आधारमा ३६.७१ प्रतिशत हो । कुल गार्हस्थ उत्पादनको आधारमा कात्तिक मसान्तसम्ममा कुल ऋण सेवा खर्च २.४७ प्रतिशत रहेको कार्यालयले जानकारी दिएको छ ।

एमाले अध्यक्षमा ओलीसँग भिड्ने पोखरेलको घोषणा

झापा(प्रस) । नेकपा एमालेमा वरिष्ठ उपाध्यक्ष ईश्वर पोखरेलले पार्टी अध्यक्षमा उम्मेदवारी घोषणा गरेका छन्। अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीसँग वरिष्ठ उपाध्यक्ष पोखरेलले प्रतिस्पर्धामा उत्रने घोषणा मंगलवार गरेका हुन्।

संस्थापन पक्षका नेताहरूले ओलीको विकल्प नरहेको दाबी गरिरहँदा पोखरेलले अध्यक्ष ओलीलाई अब अभिभावकको भूमिकामा बसेर नेतृत्व हस्तान्तरणतर्फ अगाडि बढ्न आग्रह गरेका छन्।

मंगलवार औपचारिक रूपमा अध्यक्ष पदका लागि उम्मेदवारी घोषणा गरेका पोखरेलले वक्तव्यमार्फत पार्टी पुनर्गठन र रूपान्तरणका लागि कार्यकर्ताबाट आएको सुझावअनुसार आफूले अध्यक्षको उम्मेदवारी दिने उल्लेख गरेका छन्।

एमालेको ११औं महाधिवेशन मंसिर २७ देखि २९ गतेसम्म हुँदै छ। महाधिवेशनमा पूर्वराष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीको समर्थनमा पोखरेल अध्यक्ष ओलीसँग प्रतिस्पर्धामा उत्रने तयारीमा लागेका छन्।

आफ्नो अपिलमा पोखरेलले पार्टीका कार्यकर्ताको योग्यता, क्षमता र रुचिअनुसार जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्दै सामूहिक नेतृत्वमार्फत एमालेलाई निर्णायक राष्ट्रिय शक्तिका रूपमा विकास गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका छन्।

पोखरेलले पूर्वराष्ट्रपति भण्डारीको पार्टी सदस्यता नवीकरण गर्नुपर्ने माग पनि उठाएका छन्। दुई कार्यकाल राष्ट्रपतिको भूमिका सम्हालेकी भण्डारीको सदस्यता नवीकरणको विषय लामो समयदेखि विवादमा छ। संस्थापन-इतर नेताहरूले ११औं महाधिवेशनमा प्रत्येक पदमा प्रतिस्पर्धा हुने र यसपटक आफूहरू पछि नहट्ने बताएका छन्।

अध्यक्ष ओलीले चुनाव हारेपछि पार्टी छोडेर गएका माधवकुमार नेपाल र भीम रावलको प्रसंग उठाउँदै त्यही हालतमा पुर्‍याउने चेतावनी दिँदै आएका छन्।

दुर्गा प्रसाईको अभियानद्वारा लुईटेलसहित चारजनालाई पदमुक्त

झापा(प्रस) । दुर्गा प्रसाई नेतृत्वको राष्ट्र, राष्ट्रियता, धर्म, सस्कृति र नागरिक बचाउ महाअभियानले बिर्तामोडका ओमप्रकाश लुईटेलसहित चारजनालाई पदमुक्त गरेको छ ।

नागरिक बचाउ महाअभियान नेपालका सचिवालय सदस्य, युवा तथा खेलकुद बिभाग संयोजक बिष्णुजङ्ग बस्नेत र केन्द्रीय सदस्य तथा पीडीएफ सह-संयोजक गोपाल बोहरालाई सबै जिम्मेवारीबाट हटाई निष्कासन गरिएको हो ।

त्यस्तै अभियानले सचिवालय सदस्य ओमप्रकाश लुईटेल र केन्द्रीय सदस्य तथा मेची अञ्चल सहसंयोजक प्रकाश उप्रेतीलाई सबै जिम्मेवारीबाट हटाई निलम्बन गरिएको छ ।

अभियानका सङ्गठन बिभाग प्रमुख प्रेम थापा मगर र सङ्गठन बिभाग सचिव प्रेमदिप लिम्बूले मंगलवार प्रेस विज्ञप्ति जारी गरी अभियानको लक्ष्य, एकता बिश्वासलाई धुमिल पारी खलल पुर्‍याएको, अभियन्ताहरुबिच गलत भ्रम फैल्याउने कार्य गरेको, पीडितहरुलाई न्याय दिनु पर्नेमा उल्टै पीडितहरुबाट आर्थिक असुलीको धन्दा चलाउने कार्य गरेको, सङ्गठनमा गुट बनाई अराजकता फैलाएको, पीडित नागरिकहरुको कागजपत्र जफत गरी, ब्ल्याकमेलिङ गरी आर्थिक मोलमोलाई गरेको, सङ्गठनको चेनअफ कमान्ड पटकपटक अनुशासनको उल्लंघन गरेको, नेतृत्व र महाअभियानलाई गम्भीर क्षति पुर्‍याउने कार्य गरेकोले आजको मितिबाट लागु हुनेगरी उनीहरुलाई सबै प्रकारको जिम्मेवारीहरुबाट पद मुक्त गरिएको जानकारी दिएका छन् ।

विज्ञप्तिमा कार्वाही गरिएकाहरुसँग अभियानका अभियन्ताहरुले कुनै पनि प्रकारको संगत र गतिविधि नगर्न हुन सचेत गराइएको छ । यदि पीडितहरु कार्वाही गरेकाहरुसँग फसे अभियान अथवा आफ्नो संगठन जिम्मेवार नहुने समेत सचेत गराइएको छ ।

नेकपामा संरचना पुरानै राखेर नयाँ देखाउने प्रयास !

झापा(प्रस) । नवगठित नेपाली कम्युनिस्ट पार्टीले 'पुरानै संरचना' अघि बढाउने भएको छ । नेपाली कम्युनिस्ट पार्टीले एकताअघि नेकपा माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृत समाजवादीका मिल्दोजुल्दो विभाग तथा संगठन मर्ज गरी अघि बढ्ने नीति अपनाएको छ ।

नेपाली कम्युनिस्ट पार्टीका नेता देव गुरुङका अनुसार, एकता महाधिवेशनले केन्द्रमा संयोजक र सह-संयोजक तोकिसकेको छ । केन्द्रीय समितिभित्रका संरचनाहरूमा केन्द्रीय कार्यकारी समिति बनाउने तयारी भएको छ । केन्द्रीय कार्यकारी समितिमा ६०१ जना रहनेछन् ।

त्यो निर्वाचन आयोगमा पठाइने छ । सचिवालयको एक तिहाइलाई केन्द्रीय संयोजक समिति बनाइनेछ । केन्द्रीय संरचनामा पार्टी संगठन, प्रचार-प्रसार, विदेश, योजना, शिक्षा-प्रशिक्षण, जनसम्पर्क, नीति अनुसन्धान आदि रहनेछन् ।

उनका अनुसार, प्रदेश स्तरमा पनि समायोजन भएका घटक मिलाएर प्रदेशस्तरीय संरचना बन्नेछ ।

उनले भने, "प्रदेशमा पनि त्यो संरचनाभित्र एउटा सचिवालय बन्छ । त्यो सचिवालयमा पनि कार्यालय सञ्चालनका लागि संयोजक समिति बन्नेछ ।"

प्रदेशअन्तर्गतका जिल्ला, स्थानीय पालिका र वडा समितिहरू रहनेछन् । उनले थपे, "सबैको कार्यालय त्यही छ । सबै त्यतै हुनुहुन्छ । जिम्मेवारी पनि छँदैछ । त्यसमध्ये कसलाई संयोजक, कसलाई सह-संयोजक, कसलाई इन्चार्ज बनाउने कुरा रह्यो । नयाँ मान्छे छान्ने कुरा होइन । नयाँ जिम्मेवारी परिवर्तन हुने कुरा पनि होइन । एकाधबाहेक जो जहाँ हुनुहुन्छ, त्यहीँ व्यवस्थापन गर्ने हो ।"

अरु बाँकी विषय आपसी सल्लाहबाट टुंगो लाग्ने पनि उनले बताए । उनले भने, "पार्टीमा बहुपद राखिएको छैन । अरु सदस्यले त काम गर्ने नै हो नि । प्रारम्भिक चरणमा पनि बहुपद नराख्ने निर्णय भएको थियो । अरुको देखासिखीमा बहुपदको अभ्यास भएको हो । हामी सामूहिक ढंगले नै अगाडि बढ्छौं ।"

जिल्लामा पनि प्रदेशजस्तै संरचना बन्ने गुरुङले बताए । यस्तै पालिका र वडासम्म अधिवेशन गरेरै कार्यकारी अधिकारसहितको समिति बनाउने नेकपाले जनाएको छ ।

संघीय निर्वाचन र क्षेत्रीय निर्वाचनका बेला कामका बोझ ध्यानमा राखी जिल्लाको मातहतमा संयोजक समिति बनाउने दलको तयारी छ । निर्वाचनलाई केन्द्रमा राखेर उक्त समितिले काम गर्नेछ ।

यस्तै वडाको हकमा भूगोल खुलेको ठाउँमा टोल समिति र भूगोल नखुलेको ठाउँमा प्रारम्भिक कमिटी बनाउँदै अघि बढ्ने नेपाली कम्युनिस्ट पार्टीको तयारी छ ।

काठमाडौं उपत्यकालाई वागमती प्रदेशमा मात्र समेट्न नसक्ने भएकाले यहींका मतदातालाई भूगोलमा समेट्ने र बाहिरका मतदातालाई संघीय सम्पर्क समिति बनाएर समेट्ने तयारी रहेको उनले बताए ।

काठमाडौं उपत्यकामा पेशा-व्यवसायमा रहेका व्यक्तिलाई पेशागत संरचनामा अटाउने नेकपाको नीति छ ।

नेपाली कम्युनिस्ट पार्टीमा केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला, पालिका, वडा र स्थानीय संरचना बनाउँदै अघि बढ्ने, काठमाडौं उपत्यकामा भूगोल र पेशागत रूपमा आवद्ध व्यक्तिलाई समेट्ने नीतिसहित काम अघि बढेको नेता गुरुङले बताए ।

उनका अनुसार, जनसंगठन र मोर्चालाई मर्ज गरेर लगिनेछ । अन्तर्राष्ट्रिय र विदेश विभागलाई पनि समेटेर सोहीअनुसारको जिम्मेवारीका लागि केन्द्रले निर्णय गर्ने छ । यसैबीच, नेपाली कम्युनिस्ट पार्टीका संयोजक पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' ले पार्टीका सबै संरचनालाई छिटोभन्दा छिटो मिलाएर जानुपर्ने बताएका छन् ।

काठमाडौंको पेरिसडाँडामा मंगलबार आयोजित पार्टी प्रवेश कार्यक्रममा प्रचण्डले भने, "पार्टीका सबै संरचना कसरी छिटोभन्दा छिटो एकताबद्ध गर्ने, हामीले एकता प्रक्रियालाई संरचनात्मक ढंगले मिलाएर जानुपर्‍यो ।"

नेपाली कम्युनिस्ट पार्टीले एकता सन्देशसभा आयोजना गर्ने यसअघि तय गरिसकेको छ । प्रदेश र स्थानमा हुने उक्त सभाको तयारी तीव्र गतिमा भइरहेकाले संरचनाको विषय चुनौतीपूर्ण नहुने नेता गुरुङको भनाइ छ ।

करणको ब्याटिङमा काठमान्डु गोर्खाजको दोस्रो जित

झापा(प्रस) । काठमान्डु गोर्खाजले नेपाल प्रिमियर लिग (एनपीएल) क्रिकेटमा दोस्रो विजय हात पारेको छ । काठमान्डुले मंगलबार लुम्बिनी लायन्सलाई २२ रनले पराजित गर्‍यो ।

टस हारेपछि ब्याटिङको निम्तो पाएको गोर्खाजले त्रिवि क्रिकेट अन्तर्राष्ट्रिय रंगशाला कीर्तिपुरमा निर्धारित २० ओभरमा ८ विकेट गुमाई १ सय ५७ रन बनाएको थियो । जवाफमा आएको लुम्बिनी १९.१ ओभरमा १ सय ३५ रनमा अलआउट भयो ।

काठमान्डुबाट मिलिन्द कुमार र जेहर्राड इरसमसले २-२ विकेट लिए । मिलिन्दुले ४ ओभरमा १८ र इरसमसले ४ ओभरमा २७ रन खर्चे । करण, शाहव आलम र रसिद र सन्तोष यादवले १-१ विकेट लिए ।

ओपनरद्वय सन्दीप जोरा ७ र डी' आरसी शट ११ बलमा ३ चौका र १ छक्का प्रहार गरी २२ रनमा आउट भए । दुबैलाई मिलिन्दले आउट गरे । इरसमले कप्तान रोहित पौडेललाई ११ रनमा एबलीडब्लु आउट गरे । गुलबदिन नैब पनि ११ रनमै शाहब आलमको बलमा आउट भए ।

दिलीप नाथले २५ रन बनाए । उनले ३३ बल खेली समान १ चौका र छक्का प्रहार गरे । शेर मल्लले १८ बल खेली २७ रन बनाए । उनले शाहवको बलमा लगातार ३ छक्का प्रहार गरेका थिए । जेजे स्मिट ८, सुमित महर्जन शून्य, रुबेन ट्रम्पलमन ३ र अभिषेक गौतम ४ रनमा आउट भए । तिलक भण्डारी ६ रनमा अविजित रहे ।

यसअघि तल्लोक्रममा ब्याटिङका लागि आएका करणले ११ बलमा सर्वाधिक अविजित ३४ रन बनाएका थिए । उनले १ चौका र ४ छक्का प्रहार गरे । उनले १९ औं ओभरमा नामिबियाका तीव्र बलर ट्रम्पलमनलाई ४ छक्का र १ चौका प्रहार गरेका थिए । गोर्खाजले सो ओभरमा ३१ रन जोडेको थियो ।

गोर्खाजको सुरुआत राम्रो थिएन । बेन चार्ल्सवर्थलाई पहिलो ओभरमै शेरले बोल्ड गरे । तेस्रो नम्बरमा पठाइएका रसिद खानले १० बल खेली २ चौकासहित १४ रन बनाए । ओपनर आकाश त्रिपाठीले ३६ बल खेली २ चौकासहित ३२ रन बनाए ।

मिलिन्द २० बलमा १ चौकासहित १७, जोहन सिम्पसन ३ बलमा ७, सन्तोष १६ बलमा २ छक्कासहित २६, इरसमस १५ बलमा २ चौकासहित १७, आदिल अलाम अन्सारी ७ बलमा ४ रन बनाइ आउट भए । शाहव १ रनमा अविजित रहे ।

लुम्बिनीबाट शेर, कप्तान रोहित, नैब र ट्रम्पलमनले २-२ विकेट लिए । रोहितले १ ओभरमा ९, शेरले ४ ओभरमा ३३, नैबले ३ ओभरमा २० र ट्रम्पलमनले ४ ओभरमा ४३ रन खर्चे ।

नेपाल ट्वान्टी-२० विश्वकपको कठिन समूहमा

झापा(प्रस) । नेपाल ट्वान्टी-२० विश्वकपको कठिन समूहमा परेको छ । फेब्रुअरी ७ देखि मार्च ८ सम्म भारत र श्रीलंकामा हुने ट्वान्टी-२० विश्वकपमा नेपाल समूह 'सी' मा परेको छ ।

नेपालसहित यो समूहमा दुई पटकका विजेता वेस्ट इन्डिज र इंग्ल्यान्ड, बंगलादेश र इटाली परेको छ । नेपालले इंग्ल्यान्ड र इटालीसँग

T20 ICC MEN'S T20 WORLD CUP INDIA & SRI LANKA 2026

पहिलो पटक खेल्ने छ । वेस्ट इन्डिजलाई नेपालले सेप्टेम्बरमा शारजहाँमा भएको ३ खेलको शृंखलामा २-१ ले पराजित गरेको थियो ।

इटाली पहिलो पटक विश्वकप खेलिरहेको छ । युरोप क्षेत्रको छनोटबाट स्कटल्यान्डलाई उछिन्दै नेदरल्यान्ड्स र इटाली विश्वकपमा पुगेका थिए । नेपालले तेस्रो पटक विश्वकप खेल्न लागेको हो ।

बंगलादेशसँग गत वर्ष नेपालले लगातार तेस्रो पटक खेल्न लागेको हो । बंगलादेशमा २०१४ तथा अमेरिका र वेस्ट इन्डिजमा भएको ट्वान्टी-२० विश्वकपमा पनि नेपालले बंगलादेशसँग खेलेको थियो र दुबैमा पराजित रहेको थियो ।

सहभागी २० टोलीलाई ४ समूहमा विभाजन गरिएको छ र शीर्ष दुई टोली सुपर एटमा पुग्ने छन् । सुपर एट दुई समूहमा विभाजन गरिएको छ र त्यसबाट समूहको शीर्ष दुई टोली सेमिफाइनल पुग्ने छ ।

समूह 'बी' मा अस्ट्रेलिया, श्रीलंका, जिम्बावे, आयरल्यान्ड, ओमान तथा समूह 'डी' मा दक्षिण अफ्रिका, न्युजिल्यान्ड, अफगानिस्तान, क्यानडा र यूएई छन् ।

भारत र पाकिस्तान एकै समूहमा रहेका छन् । पाकिस्तानले भारत भ्रमण गर्न अस्वीकार गरेकाले यी दुई राष्ट्रको खेल श्रीलंकाको कोलोम्बोस्थित आर प्रेमदासा रंगशालामा फेब्रुअरी १५ मा हुनेछ । भारत र पाकिस्तानसहित समूह 'ए' मा अमेरिका, नेदरल्यान्ड्स र नामिबिया रहेका छन् ।

निर्धारित तालिका अनुसार ट्वान्टी-२० विश्वकपको फाइनल अहमदाबादमा हुने कार्यक्रम रहेको छ । तर पाकिस्तान फाइनल पुगेमा उपाधि भिडन्तको अन्तिम खेल श्रीलंकामा हुनेछ ।

उद्योग दिवसमा घरेलु कार्यालयसँग व्यापारीको अन्तरक्रिया

मेचीनगर(प्रस) ।घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयले मेची उद्योग बाणिज्य संघको समन्वयमा ११ औं राष्ट्रिय उद्योग दिवस मनाएको छ ।

मंगलबार धुलाबारीस्थित मेची उद्योग बाणिज्य संघको सभाहलमा घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयले महिला उद्यमीलाई सीप र उद्योगी, व्यापारीहरुसँग 'औद्योगिक बाताबरण सुधार : दिगो अर्थतन्त्रको आधार' विषयमा अन्तरक्रिया समेत गरेको हो ।कार्यालयले दिवसको अवसरमा विहान पहिलो चरणमा मेचीनगरका महिलाहरुलाई आत्मनिर्भर बन्न मकैको खोसेल्टाबाट आकर्षक व्याज बनाउन सिकाइएको थियो । बाणिज्य संघकी महिला उपाध्यक्ष निर्मला चौहान भण्डारीले इच्छुक सहभागी महिलाहरुलाई व्याज बनाउन सिकाएकी थिइन् ।

दिउँसो दोस्रो चरणमा उद्योगी, व्यापारीहरुसँग 'औद्योगिक वातावरण सुधार : दिगो अर्थतन्त्रको आधार' विषयमा अन्तरक्रिया गरिएको थियो । अन्तरक्रिया कार्यक्रममा बाणिज्य संघका

संस्थापक अध्यक्ष पन्नालाल जैन, पूर्व महासचिव ध्रुब कनाल, नेपाल भेनियर उत्पादक संघका अध्यक्ष श्याम न्यौपाने, नेपाल ह्याचरी उद्योग संघ केन्द्रीय सदस्य सुवोध निरौला, एनएमसी डेरी उद्योगका प्रतिनिधि नारायण वस्नेत, भानु बहुमुखी सहकारी संस्थाका अध्यक्ष गोपालप्रसाद चुडाल लगायतले उद्योग दर्ता, नवीकरण, कर पूँजी वृद्धि, स्थानीय सिफारिस, जेनजी आन्दोलनबाट क्षति, अनलाइन प्रणाली, औद्योगिक क्षेत्र लगायतका समस्याहरुलाई सहज गरिदिन जिल्ला, प्रदेश र केन्द्रमा कुरा उठाइदिन माग गरेका थिए ।

कार्यक्रमकी प्रमुख अतिथि समेत रहेकी घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय प्रमुख पुष्पालता उप्रेतीले पूँजी वृद्धि र उद्योग बन्दका लागि वडाको सिफारिस आवश्यक पर्छ तर, उद्योग नवीकरणमा स्थानीयको सिफारिस नचाहिने बताइन् । उनले उद्योगी, व्यापारीहरुको जायज मागहरुलाई नीति निर्माण गर्ने माथिल्लो तहमा पुर्‍याउन कार्यालयले सहयोगी भूमिका निर्वाह गर्ने बताइन् ।

मेची उद्योग बाणिज्य संघका अध्यक्ष खेमराज प्रसाईंको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रमको स्वागत उपाध्यक्ष निर्मला चौहान भण्डारी तथा सञ्चालन महासचिव दिनेश शाक्य र कार्यकारी प्रमुख गोपाल वस्नेतले संयुक्त रुपमा गरेका थिए ।

हिमालयन लाइफ इन्स्योरेन्स लि.

प्रधान कार्यालय, काठमाण्डौ, नेपाल

फोन नं. ४४४१४१४, ४४४१७७८, ४४४१६६४

हकदावी सम्बन्धी सूचना

यस कम्पनीबाट जारी तपशिलमा उल्लेख भएका बीमितहरुले बीमालेख हराएको/नासिएकोले प्रतिलिपि बीमालेखको लागि निवेदन पेश गरेको हुँदा उक्त बिमालेख उपर कसैको हकदाबी भए सो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिनभित्र कम्पनीको केन्द्रीय कार्यालयमा सबुद प्रमाणसहित हकदाबी दर्ता गर्नुहुन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । सो अवधिभित्र दाबी दर्ता नभएमा निवेदकहरुको माग बमोजिम प्रतिलिपि बीमालेख जारी गरिने व्यहोरा समेत सम्बन्धित सबैको लागि जानकारी गराईन्छ ।

क.सं.	बीमालेख नं.	बीमितको नाम	ठेगाना
१.	Gli-०२३००००६२१	देब नारायण खरेल	शिवसताक्षी-४,झापा

शिवसताक्षी नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

ब्याङडाँडा, झापा

मिति:-२०८२/०८/०८

सार्वजनिक बाटो (रिङरोड) अतिक्रमण गरी बसोबास गरिरहनु हुने सबैलाई सडक खाली गर्ने सम्बन्धी जरुरी सूचना ।

शिवसताक्षी नगरपालिकाको नगर गौरवको रुपमा रहेको नगर रिङरोड कालोपत्रे निर्माणको कार्य निरन्तर भइरहेको व्यहोरा सबैमा विदितै छ । चालु आ.व.०८२/८३ मा बाँकी रहेका खण्डहरुमा कालोपत्रे निर्माण गर्ने कार्यक्रम अन्तर्गत शिवसताक्षी नगरपालिका वडा न ५ र ६ को सिमानामा पर्ने शिवगञ्ज बजार दक्षिण पूर्वको रिङरोड बाँकी खण्डमा कालोपत्रे गर्नु पर्ने भएको हुँदा सो स्थानको रिङरोड (सडक) को क्षेत्राधिकार अतिक्रमण गरि बसोबास गरिरहनु भएका सबैलाई ३५ (पैतीस) दिन भित्र खाली गर्न सार्वजनिक सूचना जारी गर्ने भनी मिति २०८२/०७/३० को नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट निर्णय भएको हुँदा उल्लिखित सडक क्षेत्र (रिङरोड) भित्र बसोबास गरिरहनु भएका सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । तोकिएको समयावधिभित्र (सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ पैतीस दिन, मिति २०८२/०९/१३ भित्र) रिङरोड (सडक) क्षेत्रमा घर टहरा निर्माण गरी बसोबास गरिरहनु भएका सम्बन्धित सवैलाई सो स्थान खाली गर्नु गराउनु होला । अन्यथा, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम हुने व्यहोरा समेत यसै सूचना मार्फत जानकारी गराइन्छ ।

सुनिता तुम्बाहाङ्फे

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रतिनिधि सभा निर्वाचनका लागि एमालेले गरायो दल दर्ता

झापा,मंसिर ९ । अन्ततः नेकपा एमालेले फागुन २१ मा हुने प्रतिनिधिसभा निर्वाचनका लागि दल दर्ता गरेको छ ।

मंगलबार एमाले नेताहरु कान्तिपथस्थित निर्वाचन आयोग पुगेर प्रतिनिधिसभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि दल दर्ता गरेका हुन् ।

एमाले निर्वाचन विभाग प्रमुख निरज आचार्यले आफूहरू आयोगमा पुगेर दल दर्ता गरेको बताए ।

'हामीले हाम्रो दल अद्यावधिक गर्‍यौं, लोकतान्त्रिक पार्टी भएकाले एमाले आफुलाई लोकतान्त्रिक प्रक्रियामा सधै अपडेट गर्छौं', आचार्यको भनाइ छ । आजै एमालेले संसद् पुनर्स्थापनाको मागसहित सर्वोच्च अदालतमा रिट समेत पेस गरेको छ ।

नेपाली सेना, श्री अरिदमन गण, चारआली ब्यारेक, झापा

सैन्य पदहरूको लागि दरखास्त आह्वान

प्रथम पटक प्रकाशित मिति: २०८२-०८-२८ गते

१. नेपाली सेनाको विज्ञापन नं. ०८२/८३/२१ नेपाली सेनाको स्वीकृत दरबन्दी भित्र रिक्त रहेको सैन्य पद खुल्ला प्रतियोगिता द्वारा पदपूर्ती गर्नको लागि दरखास्त आह्वान गरिएको छ । योग्यता पुगेका ईच्छुक नेपाली नागरिकले सैन्य पदको हकमा नेपाली सेना भर्ना छनौट निर्देशनालयको आधिकारिक पोर्टल http://vacancy.nepalarmy.mil.np बाट अनलाईन दरखास्त फारम भरी सोको प्रिन्ट प्रति सहित स्वयम उपस्थित भई तोकिएको भर्ना छनौट केन्द्रमा बुझाउने वा उम्मेदवार स्वयम भर्ना छनौट केन्द्रमा उपस्थित भई दरखास्त फारम भरी रु.१० (दश) को टिकट टाँसी दरखास्त पेश गर्न आह्वान गरिन्छ ।

२. आवश्यक माग संख्या

सि.नं	भर्ना केन्द्र	सैनिक तालिम वा कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा मृत्यु भएका वा शारीरिक रुपमा अशक्त नेपाली सैनिकका सन्तती	खुल्ला तर्फ	समावेशी तर्फ: महिला	आदिवासी/जनजाति	मधेसी	दलित	पिछडिएको क्षेत्र	जम्मा
१	श्री अरिदमन गण, चारआली ब्यारेक झापा (०२३-४६११०६, ९८६२६९४७४८)	५	५२	९	१४	१२	६	२	१००

३. शैक्षिक योग्यता

न्युनतम शैक्षिक योग्यता कक्षा ८ पास भएको हुनु पर्ने । (कुनै पनि विषयमा D+ भन्दा कम ग्रेडिङ हुन नहुने)

४. उमेरको हद

१८ वर्ष पूरा भई २२ वर्ष ननाघेको र नेपाली सेनाको बहालवाला उम्मेदवारहरुको हकमा २६ वर्ष ननाघेको हुनु पर्नेछ ।

५. दरखास्त फाराम पेश गर्ने मिति :

मिति २०८२/०८/२८ गतेदेखि मिति २०८२/०८/२७ गतेसम्म । दोब्बर दस्तुर बुझाई मिति २०८२/०८/२८ गतेदेखि मिति २०८२/०९/०२ गतेसम्म थप दिन ७ (सात) हुनेछ । उक्त अवधिको कार्यालय समय (बिहान १० बजेदेखि अपरान्ह ४ बजेसम्म) भित्र दरखास्त बुझाउनु पर्नेछ ।

६. दरखास्त दस्तुर : सबै उम्मेदवारहरुले खुलातर्फ अनिवार्य रुपले फाराम भर्नु पर्नेछ र सो बापत सैन्य पदको लागि रु. १५०।- (एक सय पचास रुपैंया मात्र) र एउटै विज्ञापन नम्बरमा समावेशीतर्फको समूहमा दरखास्त दिएमा प्रत्येक समूहको लागि थप २०% का दरले दस्तुर लाग्नेछ ।

७. नोकर भर्ने स्थान र बैंक: श्री राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक, भद्रपुर झापा, बैंक खाता नं.: १०००१००२०००१००००

८. साथमा ल्याउनु पर्ने आवश्यक कागजात: (क) पासपोर्ट साईजको फोटो प्रति-४, स्ट्याम्प साईजको फोटो प्रति-१ (ख) शैक्षिक योग्यताको लब्धाङ्क पत्र, शैक्षिक योग्यताको चारित्रिक प्रमाण पत्र, शैक्षिक योग्यताको प्रोभिजनल/ओरिजिनल प्रमाण पत्र (ग) आदिवासी र जनजातिको हकमा जिल्ला प्रशासनबाट प्रमाणित प्रमाण पत्र

सार्वजनिक सेवालाई भ्रष्टाचारमुक्त बनाऔं ।

- आफ्नो काम कानूनी प्रक्रिया र नियमअनुसार गरौं,
- उपहार दिने र लिने नगरौं,
- सेवाग्राहीलाई अनावश्यक दुःख दिने कार्य नगरौं,
- सेवा दिन कुनै ढिलासुस्ती नगरौं,
- घुस लिने र दिने दुवै अपराधी हुन्,
- सदाचारीलाई सम्मान र पुरस्कृत गरौं, भ्रष्टाचारीलाई कारवाही गरौं,
- भ्रष्टाचार र अनियमितता विरुद्ध आवाज उठाऔं,
- अनियमितता भएको देखेमा तुरुन्त अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको टोल-फ्री नम्बर १०७ वा सम्बन्धित निकायमा सम्पर्क गरौं ।
- भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता अपनाऔं, सार्वजनिक सेवालाई पारदर्शी र जवाफदेही बनाऔं

नेपाल सरकार विज्ञापन बोर्ड

नव सञ्चार गृह प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित तथा नव सञ्चार अफसेटमा मुद्रित । कार्यालय : भद्रपुर बस स्टेण्ड पश्चिम, गजुरमुखीटोल, बिर्तामोड (झापा) । फोन नं.: ०२३-५४३८२० । इमेल : pratidin65@gmail.com । अध्यक्ष : युवराज दाहाल । सम्पादक : इन्द्रसिंह राजवंशी

सम्पादकीय

ठगीको दुश्चक्र

वैदेशिक रोजगारीको प्राथमिकतामा नपर्ने म्यानमार, लाओस, कम्बोडियाजस्ता मुलुकमा काम खोज्दै पुग्नु नै सामान्य होइन । ती मुलुकमा नेपाली कामदार पुऱ्याइनु नै ठगीको दुश्चक्रको थालनी भएको देखिएको छ । त्यसरी ठगिएका कामदारमध्ये अधिकांशको जीवन कहालीलाग्दो हुनपुग्छ ।

'बन्धक' बनाएर ठगी वा अवैध धन्दामा समेत लगाइने ती देशमा पुऱ्याइएका नेपालीहरू ठगहरूको गिरोहबाट उम्कन पाउनु ठूलै सौभाग्य मानिने गर्छ । यिनीहरू थाइल्यान्ड र म्यानमारस्थित नेपाली दूतावासको सम्पर्कमा पुगे भने उद्धार गरेर नेपाल फर्किन पाउँछन् । थाइल्यान्डस्थित नेपाली राजदूतका अनुसार ती मुलुकमा लगेर अहिले अवैध आपराधिक काममा लाग्न बाध्य पारिएका नेपालीको संख्या 'डरलाग्दोसँग बढेको' छ । बैंककस्थित नेपाली दूतावासले यस वर्षमात्र त्यस क्षेत्रबाट ६७ जनाको उद्धार गरी नेपाल फर्काइसकेको उनले बताएका छन् ।

सामान्यतः म्यानमार, लाओस, कम्बोडियाजस्ता मुलुक वैदेशिक रोजगारीको गन्तव्य होइनन् । यसैले बिचौलिया र ठग गिरोहको चङ्गुलमा फसेर नेपालीहरू लुकिछिपी त्यहाँ पुगेका हुन्छन् । यसरी लुकिछिपी पुऱ्याइएकाहरू सामान्य कामभन्दा अवैध आपराधिक धन्दामा लगाइनु अस्वाभाविक पनि होइन ।
उनीहरूलाई जति नै आकर्षक रोजगारीको लोभ देखाए पनि गिरोहको चङ्गुलमा फसिसकेपछि अवैध काममा लाग्नु बाध्यतै हुन्छ । यसले ती झुक्याइएका नेपाली कामदारमाथि स्थानीय कानुनअनुसार विभिन्न अपराधमा मुद्दा चल्ने र कैदलगायत सजाय हुने जोखिम पनि उत्तिकै हुन्छ ।
यसै सट्याकसुटुक जाने र अधिकांशः अवैध काममा लाग्ने हुनाले तिनको वास्तविक संख्या पनि राज्यलाई थाहा हुँदैन । सम्भवतः काम गरिरहेका मुलुकमा पनि त्यसरी अवैध काममा संलग्न नेपाली कामदारको तथ्याङ्क छैन । यसले तिनको उद्धार कार्य पनि नियति र भाग्यकै भरोसामा हुने गरेको देखिन्छ ।
नेपाल सरकारले आकर्षक रोजगारका लोभमा ठग गिरोहको फन्दामा पर्न पुगेका नागरिकको उद्धारका लागि केही गरेको छैन भन्नु न्यायोचित हुँदैन । म्यानमार, कम्बोडिया र लाओसमा अलपत्र परेकाहरूकै उद्धार अहिले थाइल्यान्ड र म्यानमारस्थित नेपाली दूतावासको मुख्य काममध्येको एउटा हुनपुगेको छ ।
यस्तै, ती क्षेत्रमा रोजगारीका लागि आउनुपूर्व ठग गिरोहको चङ्गुलमा परे नपरेको सुनिश्चित गरेरमात्र आउन पनि सरकारले सचेत गराएको देखिन्छ । तर, छिटै धेरै कमाइहाल्ने लोभले अधिकांश युवा विचारै नगरी होमिने गर्छन् । यसैले रोक्न र सचेत बनाउन योजनाबद्धरूपमै लाग्नु जरुरी देखिन्छ ।

नेपाली युवालाई ठग्ने गिरोहमा नेपालीहरूसमेतको संलग्नता हुनसक्छ । उद्धारपछि राम्ररी अनुसन्धान गरी ठगीमा संलग्नहरूमाथि कानुनबमोजिम कारबाही गरेर यस प्रकारको ठगी रोक्नुपर्छ । यसैगरी सम्बन्धित मुलुकका सरकारसँग सहयोग लिएर पनि नेपालीको उद्धार र तिनलाई अवैध काममा लाग्न बाध्य बनाउने अपराधीहरूविरुद्ध कानुनी कारबाही गराउनु जरुरी देखिन्छ ।

निर्वाचनमा सिक्नुपर्ने पाठ

• रमेश अधिकारी

भ्रष्टाचारविरुद्ध र सुशासनको पक्षमा भएको जेनजी आन्दोलनपछि अन्तरिम सरकार गठन भई फागुन २१ गतेका लागि प्रतिनिधि सभाको निर्वाचन घोषणा गरिएको छ । ठुला दलमध्ये नेपाली कांग्रेस, मधेशकेन्द्रित आठदलीय मोर्चा र अन्य राजनीतिक दलले निर्वाचनमा भाग लिने निर्णय गरिसकेको छ । विघटित प्रतिनिधि सभामा ठुला दल नेकपा (एमाले) संसद् पुनर्स्थापनाको पक्षमा गए पनि निर्वाचनका लागि रणनीति बनाउँदै गरेको छ । यसले राजनीतिक दल निर्वाचनकेन्द्रित भई बिस्तारै चुनावी वातावरण बन्दै छ । सङ्कटको मझधारमा उभिएको नेपालका लागि निर्वाचनको कुनै विकल्प देखिँदैन ।

सय दिनभित्र निर्वाचन कसरी सम्पन्न गर्न सकिन्छ भनेर सरकार तथा अन्य निकाय गम्भीर रूपमा लाग्नुपर्ने देखिन्छ । सङ्क्रमणकालबाट गुज्रिएका अन्य मुलुकमा छोटो अवधिमा निर्वाचन गरेर नयाँ सरकारलाई सत्ता हस्तान्तरण गरेको उदाहरण पाइन्छ । नेपालमा यो अवधिमा निर्वाचन गर्नै नसकिने होइन तर त्यसमा द्रुत गतिमा काम गर्न आवश्यक छ । करिब हाम्रै स्थितिमा गुज्रिएका समान राजनीतिक उथलपुथल भोगेका श्रीलङ्का, बङ्गलादेश र ट्युनिसियाका उदाहरणबाट नेपालले के सिक्ने वा के नसिक्ने भन्ने विश्लेषण हाम्रा लागि उपलब्धि हुने छन् । ती देशले सङ्क्रमणकालीन प्रक्रिया कसरी समाले, कुन कुन अवरोध आए र अन्ततः निर्वाचन कसरी सम्पन्न गरे भन्ने पक्ष हेर्न सकिन्छ ।

श्रीलङ्का : निर्वाचनसँगै आर्थिक सुधार

सार्ककै सदस्य राष्ट्र श्रीलङ्काले तीन वर्षअघि मात्र लामो सङ्क्रमण भोग्यो र आर्थिक पुनरुत्थानको सङ्घर्ष गऱ्यो । राष्ट्रपति कार्यकारी प्रमुख हुने र संसद् विधायिकी भूमिकामा रहने श्रीलङ्कामा सन् २०२२ मार्चमा ठुलो आर्थिक सङ्कट बेहोऱ्यो । यसबाट अनपेक्षित रूपमा राजनीतिक उथलपुथल भयो । भ्रष्टाचार, चिनियाँ ऋणको बोझ र राजापाक्षे परिवारको अधिनायकवादका कारण युवा र मध्यमवर्गको उत्साहजनक सहभागितामा श्रीलङ्कामा 'अरगलाया' (सङ्घर्ष) नामक जनआन्दोलन भयो । आन्दोलनले हिंसात्मक झडप निम्त्यायो र सन् २०२२ जुलाईमा राष्ट्रपति गोटाबाया राजापाक्षेलाई राजीनामा दिन बाध्य बनायो । रानिल विक्रमासिङ्घे अन्तरिम राष्ट्रपति बन्नुभयो ।

निर्वाचनको कुरा गर्दा सन् २०२२ जुलाईमा अन्तरिम राष्ट्रपतीय निर्वाचन भयो तर पूर्ण संसदीय र राष्ट्रपतीय निर्वाचन सन् २०२४ सेप्टेम्बरमा ७० प्रतिशत मतदानसहित सम्पन्न भयो । यसरी श्रीलङ्काको सङ्क्रमणकालपछि निर्वाचन हुन दुई वर्ष लाग्यो । सङ्क्रमणकाल व्यवस्थापन गर्न अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगको भूमिका महत्वपूर्ण रह्यो । सन् २०२२ मा अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोषबाट २.९ बिलियन डलरको ऋण प्याकेज, भारत, जापान र युरोपीय सङ्घबाट मानवीय सहायता प्राप्त सहयोगले सङ्क्रमणलाई टिकायो र भ्रष्टाचार र आर्थिक सङ्कटबाट गुज्रिएका श्रीलङ्काका जनताले राहत पाए ।

श्रीलङ्काबाट नेपालले भ्रष्टाचारविरुद्ध सुशासनको माग राखेर गरिएको नेपालको जेनजी आन्दोलनको मर्म अनुसार सङ्क्रमणलाई व्यवस्थापन गर्न र जनतालाई राहत दिनका लागि निर्वाचन सँगसँगै आर्थिक सुधारलाई प्राथमिकता दिँदा मात्र राजनीतिक स्थिरता ल्याउँछ । आर्थिक आधार बलियो नभएमा राजनीतिक स्थिरता टिक्दैन । चुनाव तयारीसँगै अर्थतन्त्र र रोजगारीसम्बन्धी कार्यक्रम चाहिन्छ । श्रीलङ्काको निर्वाचन आयोगको प्राविधिक क्षमता र स्वायत्तताबाट पनि नेपालले सिक्न सक्छ । स्वतन्त्र अन्तरिम व्यवस्थापनको उचित प्रयोगले मात्र श्रीलङ्काले निर्वाचन गराउन सफल भयो । यसका लागि सक्षम निर्वाचन आयोग, उचित सुरक्षा र नागरिक समाजको सक्रिय सहयोग पनि उत्तिकै महत्वपूर्ण रह्यो ।

बङ्गलादेश : बदला र निषेधले अन्योल

बङ्गलादेशबाट नेपालले उनीहरूको सफलताबाट भन्दा सङ्कटबाट केही सिक्न सक्छ । बङ्गलादेशको राज्यव्यवस्था संसदीय प्रजातन्त्र हो । शेख हसिनाको १५ बर्से शासन यतिसम्म अधिनायकवादी बनेको थियो कि लगातार दुई पटकसम्मको आवधिक निर्वाचनमा प्रतिपक्ष दलले निर्वाचन बहिष्कार गरेको थियो । भ्रष्टाचार र आर्थिक असमानताबाट पीडित बङ्गलादेशमा सन् २०२४ जुनमा कोटा प्रणालीविरुद्ध विद्यार्थीले सुरु गरेको सडक प्रदर्शनमा व्यापक सरकारी दमन भयो । जसमा एक हजार चार सयभन्दा बढीको मृत्यु र हजारौँ व्यक्ति घाइते भए । सन् २०२४ को अगस्तमा हसिनाले देश छोडेर छिमेकी राष्ट्र भारतमा शरण लिनुपऱ्यो ।

नोबेल विजेता मुहम्मद युनुसको नेतृत्वमा अन्तरिम सरकार गठन भयो । यस सरकारले संवैधानिक सुधार र चुनावी सुधारमा जोड दिए पनि सङ्क्रमणकाल बढ्दै गएको छ । यस अवधिमा भारत र चीनबाट सतर्क सहयोग, अमेरिका र युकेबाट मानव अधिकार निगरानी र अन्तर्राष्ट्रिय मुद्राकोषबाट आर्थिक सहायता लिएर बिस्तारै अर्थतन्त्र लयमा फर्किन्छ कि भन्ने आशा जागेको छ । निर्वाचन सन् २०२६ फेब्रुअरीको पहिलो हप्ता गर्ने भनिए पनि हालसम्म मिति किटान भएको छैन । हालै त्यहाँको अन्तर्राष्ट्रिय अपराध न्यायाधिकरणले शेख हसिनालाई मानवताविरुद्धको अपराधमा दोषी ठहर गर्दै मृत्युदण्डको घोषणाले फेब्रुअरीमा निर्वाचन हुन सक्ने सम्भावना न्यून देखिन्छ । त्यहाँ थप हिंसा हुन सक्ने सम्भावना देखिएको छ ।

बङ्गलादेशबाट नेपालले पाठ लिनु जरुरी हुन्छ । सन् २०२५ मेमा बङ्गलादेशको अन्तरिम सरकारले अवामी लिगका सबै गतिविधिलाई प्रतिबन्धित गरेको र निर्वाचन आयोगले दर्ता निलम्बन गरेको छ । जसले गर्दा पार्टीलाई सामान्य रूपमा चुनावी गतिविधिमा भाग लिन असहज बनाएको छ । कानुनी, सङ्गठनात्मक र चुनावी रूपमा अन्तरिम सरकारले उक्त पार्टीलाई दबाबमा राखेको छ । अघिल्लो सरकारले गरेको ज्यादतिका कारणको कानुनी रूपमा अगाडि नबढ्दा दण्डहीनताको स्थिति आउन सक्छ । यस्तो निषेधको राजनीतिले सङ्क्रमणकाल लम्बिने पक्का छ ।

ट्युनिसिया : घनीभूत संवाद र सहमति

१० महिनाको तीव्र सङ्क्रमण र लोकतन्त्रको सफल मोडेल मानिएको ट्युनिसियाको राज्यव्यवस्था मिश्रित संसदीय-राष्ट्रपतीय प्रणाली हो, जसलाई अरब स्प्रिङले लोकतान्त्रिक बनायो । जासिर बेन अलीको २३ बर्से तानाशाही कार्यशैलीबाट बेरोजगार र भ्रष्टाचारबाट आजित ट्युनिसियाका जनता र 'जस्मिन क्रान्ति' को नाममा सन् २०१० डिसेम्बरमा श्रमिक, युवा र मध्यमवर्गको व्यापक सहभागितामा सुरु भएको आन्दोलनले बेन अलीको विरासत सदाका लागि अन्त्य गरेर भाग्न बाध्य गरायो ।

सङ्क्रमणकालको व्यवस्थापन गर्न बेन अलीको निर्वासनको १० महिनामा अन्तरिम सरकार गठन, राजनीतिक पार्टीको खुलापन र संविधान सभाको तयारी भयो । सन् २०११ को फेब्रुअरीमा संविधान सभा निर्वाचनको आधारसमेत तयार भयो । सङ्क्रमणकालको व्यवस्थापन गर्न अन्तर्राष्ट्रिय सहयोगका रूपमा युरोपियन युनियन र अमेरिकाबाट एक बिलियन डलर सहायताका साथै संयुक्त राष्ट्रसङ्घबाट निर्वाचन निगरानीमा प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त भयो भने युरोपेली देशले लोकतन्त्र निर्माणमा सुरुदेखि नै सहकार्य गरे ।

सन् २०११ अक्टोबरमा निर्वाचन भई एनाहदा इस्लामिस्ट पार्टी विजयी भयो । स्वतन्त्र निर्वाचन आयोगले काम गऱ्यो, मतदान ५० प्रतिशत थियो । ट्युनिसियाबाट नेपालले सिक्नै पर्ने दुई वटा कुरा छ । पहिलो जतिसक्दो सङ्क्रमणकाललाई छोट्याएर निर्वाचन गर्दा छिटो देश लयमा फर्कन्छ । दोस्रो निर्वाचन स्वच्छ, स्वतन्त्र र भयरहित बनाउन विभिन्न सरोकारवालासँग नियमित र घनिभूत वार्ता गर्नु पर्छ । यसले स्थिरता ल्याउने र सङ्क्रमणकाललाई छिटो टुङ्ग्याउन अन्तर्राष्ट्रिय साझेदारसँग प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग लिन सकिन्छ ।

नेपालले सिक्नुपर्ने पाठ

पहिलो, सबै सरोकार साझेदारसँग नियमित, घनिभूत र प्रभावकारी वार्तामार्फत आमसहमति गरेर अगाडि बढ्न सकियो भने निर्वाचनमा सहभागिता बढाउन सकिन्छ । ट्युनिसिया यसको उपयुक्त उदाहरण हो । दोस्रो, नेपालले विसं २०४६ र २०६२ सालमा क्रमशः जनार्दन मल्लिक र कृष्णजङ्ग रायमाझीको जाँचबुझ आयोगले बुझाएको प्रतिवेदन कार्यान्वयन भएन । जसले नेपालमा दण्डहीनता निम्त्यायो । यस पटक त्यो खराब अभ्यास नदोहोरियोस् । कारबाही अमुक दल वा व्यक्तिलक्षित नहोस् । बङ्गलादेश जस्तो निषेधको राजनीतिले भविष्य झन् अन्योलमा जाने डर रहन्छ ।

तेस्रो, श्रीलङ्काको जस्तो आर्थिक उत्थान र रोजगारीका अवसरको सिर्जना गरेर युवा रोजगारी र भ्रष्टाचार नियन्त्रणलाई जोड दिन सकियो भने सरकारप्रतिको विश्वसनीयता र अपनत्व बढेर निर्वाचन सहज हुन्छ । चौथो, देशको आर्थिक उत्थानका लागि मात्र हैन आगामी निर्वाचन स्वच्छ र स्वतन्त्र बनाउन अन्तर्राष्ट्रिय निकायसँग सहकार्य गर्न अत्यावश्यक देखिन्छ । यसका लागि भारत, चीन र पश्चिमका राष्ट्रसँग सन्तुलित सहयोग लिन आवश्यक देखिन्छ । जुन कुरा तिनै देशले अपनाएको देखिन्छ ।

पाँचौं, निर्वाचन प्रक्रिया मजबुत बनाउन ट्युनिसियाको प्रभावकारी विधि सिक्नु पर्छ भने बङ्गलादेशको हिंसाबाट बच्न सुरक्षा टास्क फोर्सलाई सक्रिय गरेको अनुभव उपयोगी हुन सक्छ । कुल ७० प्रतिशत मतदाताले मतदान गरेको श्रीलङ्काबाट मतदाता शिक्षालाई कसरी प्रभावकारी बनायो भनेर सिक्न आवश्यक छ । नेपालको करिब सात दशकको विभिन्न कालखण्डमा भएका निर्वाचनको आफ्नै विशिष्ट अनुभव छन् । त्यसमा ट्युनिसिया, श्रीलङ्का र बङ्गलादेशबाट सिकेर अगाडि बढ्न सके मात्र फागुन २१ गतेको निर्वाचन स्वच्छ, स्वतन्त्र, समावेशी, विश्वसनीय र भयरहित हुन सक्छ ।

बिजुली उत्पादनबाटै दिगो विकास

• केबी बस्नेत

विकास एक निरन्तर प्रक्रिया हो । यसको विद्युत्सँग गहिरो सम्बन्ध हुन्छ । जुन देशमा बिजुलीको बढी खपत हुन्छ, त्यहाँ बढी आर्थिक विकास हुन्छ तर जुन देशमा बिजुलीको खपत कम हुन्छ, त्यहाँ पछौटेपन बढी हुन्छ । नेपाल जलस्रोतका लागि धनी मानिन्छ । यो विश्वको एक विपुल जलभण्डार हो । जसको सही परिचालनबाट जलविद्युत् मात्र नभई बढ्दो सिँचाइ एवं खानेपानीको समस्या समाधान गर्न सकिन्छ ।

नेपालमा झन्डै छ हजार नदीनाला छन् । जसको संरक्षण एवं सदुपयोग गर्न सके यहाँको सम्पूर्ण खेतीयोग्य जग्गामा सिँचाइ गरी कृषि उत्पादन बढाउन सकिन्छ । परन्तु हालसम्म पनि यहाँको अधिकांश खेतीयोग्य जग्गामा सिँचाइ सुविधा पुऱ्याउन नसकिएकाले प्रत्येक वर्ष आकाशे पानीमा भर पर्नुपर्ने बाध्यता छ । फलतः यहाँको कृषि उत्पादन बढाउन नसकी आयातमुखी हुनु परेको छ । नेपालमा कुल ३९ लाख ३१ हजार हेक्टर खेतीयोग्य जमिन छ । यहाँ ७५ देखि आठ हजार ८४८ मिटर उचाइमा विद्यमान हावापानीमा सबै किसिमका खाद्यान्न, फलफूल र सागपातको खेती गर्न सकिन्छ तर राजनीतिक अस्थिरता र सम्बन्धित पक्षको ध्यान आकृष्ट हुन नसक्नाले यहाँ हालसम्म पनि ठोस कृषि विकास हुन सकेको छैन ।

नेपाल एक कृषिप्रधान देश भएकाले कृषि विकासबिना यहाँको सर्वाङ्गीण विकास सम्भव छैन । यसै सन्दर्भमा कृषि विकासका लागि विसं २०५२ मा दीर्घकालीन कृषि नीति निर्माण गरियो । पछिल्लो समय २०७२-९२ अर्थात् २० वर्ष कृषि रणनीति अवलम्बन गरिएको छ । जसको मुख्य उद्देश्य खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर हुने, रोजगारी सिर्जना गर्ने र खाद्य तथा पोषण सुरक्षा गर्ने हो । उक्त उद्देश्य परिपूर्तिका लागि ठुला सिँचाइ आयोजनाको आवश्यकता पर्छ । यसै सन्दर्भमा सिकटा, कुलरिया जमुनिया, बेरी बबई डाइभर्सन जस्ता ठुला सिँचाइ आयोजना अगाडि सारिएका छन् । यिनीहरूको निर्माण कार्य सुरु गरिएको एक शताब्दी बितिसक्दा पनि सम्पन्न गर्न सकिएको छैन ।

वस्तुतः ठुला सिँचाइ आयोजना सरकारले मात्र निर्माण गर्न सक्ने पुरानो सोच हालसम्म पनि यहाँ विद्यमान छ । परिणामतः उक्त आयोजना यथोचित समयमा सम्पन्न गर्न सकिएको छैन । भविष्यमा यी आयोजनामा निजी क्षेत्रको सक्रियता बढाउने हो भने चाँडै नै सम्पन्न गर्न सकिने सम्भावना देखिन्छ । हाल सिँचाइ सुविधा पुऱ्याउन नसकिएका नेपालका खेतीयोग्य जमिनमा लघु सिँचाइ, स्यालो ट्युबवेल, लिफ्ट सिँचाइ र थोपा सिँचाइ व्यापक बनाउन जरुरी छ । यसो गर्न सकेमा स्वदेशी कृषि उत्पादन बढेर आयात घट्ने छ र यहाँको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा केही योगदान बढ्ने छ ।

आज जनसंख्या वृद्धिको कारण विश्वभर खानेपानीको समस्या दिन प्रतिदिन तीव्र रूपले बढिरहेको छ । यस सन्दर्भमा नेपाल पनि अछुतो रहन सकेको छैन । उक्त समस्याको न्यूनीकरणका लागि यहाँ विद्यमान जलसम्पदाको अधिकतम परिचालन गर्न आवश्यक छ । नेपाल जलसम्पदाका लागि एक सम्पन्न राष्ट्र भए तापनि राजनीतिक नेतृत्वको यथास्थितिवादी सोचका कारण उक्त सम्पदाको सोचे अनुरूप सदुपयोग गर्न सकिएको छैन । यहाँ बेला बेला भारतबाट विद्युत् आयात गर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना हुन्छ ।

केही वर्षयता नेपालमा बिजुलीको उत्पादन बढ्नुका साथै खपत पनि दिनहुँ बढिरहेको छ । वास्तवमा विकासका लागि यो शुभ सङ्केत हो । केही वर्षयता नेपालमा विद्युत् उत्पादन वृद्धि भएको छ । यस सन्दर्भमा नेपाल विद्युत् प्राधिकरणबाट ५७३.६ मेगावाट र थर्मल प्लान्टबाट ५८ मेगावाटसहित कुल ६३१ मेगावाट विद्युत् उत्पादन भएको छ । निजी क्षेत्रबाट यहाँ दुई हजार ४३६ मेगावाट विद्युत् उत्पादन गरिएको छ । स्वच्छ ऊर्जा उत्पादनका लागि निजी क्षेत्रले निकै लगानी गरेकाले ऊर्जाको विश्व बजारमा नेपालको प्रवेश भएको छ । हाल यो विद्युत् खपत गर्ने देशमध्ये ११५ औँ स्थानमा रहेको छ । सन् २०३५ सम्ममा नेपालमा २८ हजार पाँच सय मेगावाट विद्युत् उत्पादन गर्ने लक्ष्य छ । उक्त लक्ष्य पूरा गर्न सकिएमा भविष्यमा यहाँको सर्वाङ्गीण विकासमा धेरै योगदान पुग्ने छ ।

नेपाल सरकारले आगामी १२ वर्षमा कुल २८ हजार मेगावाट विद्युत् उत्पादन गर्ने लक्ष्यसहितको ऊर्जा विकास रणनीति बनाएको छ । यसलाई व्यवहारमा उतार्न सकेमा भविष्यमा यहाँको विद्युत् व्यापार अभिवृद्धि भई अर्थतन्त्रमा समेत केही योगदान पुग्ने छ । बढ्दो वायु प्रदूषणको दुष्प्रभाव न्यूनीकरणका लागि केही वर्षयता विद्युतीय सवारीसाधनको प्रयोगमा ध्यानाकृष्ट भएको छ । यद्यपि हाल यहाँको बढ्दो तापक्रम घटाउन खनिज ऊर्जाको विकल्पमा हरित ऊर्जाको खोजी भइरहेको छ । वास्तवमा जलविद्युत् पनि हरित ऊर्जा हो । जसको प्रयोग गरेर हाइड्रोजन ऊर्जा आवश्यकता अनुसार उत्पादन गर्न सकिन्छ । स्वच्छ पानीको उपलब्धता एवं धेरै जलविद्युत् उत्पादनको सम्भावनाको कारण हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादन नेपालका लागि उपयुक्त मानिन्छ । यथार्थतः इलेक्ट्रोलिसिस प्रविधि प्रयोग गरी पानीबाट हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादन गरिन्छ । यसका लागि धेरै ऊर्जा आवश्यक पर्छ, जुन नेपालमा उपलब्ध छ ।

नेपाल आयल निगमको आर्थिक सहयोगमा काठमाडौं विश्वविद्यालयले परीक्षणको रूपमा हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादन गरेपछि नेपालमा हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादनको नयाँ सम्भावना देखिएको हो । हाल यहाँको केही जलविद्युत् आयोजनाले वर्षा याममा पानीको सदुपयोग गरी हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादन गर्ने चासो देखाएका छन् । यसरी हाइड्रोजन उत्पादन निरन्तर रूपले बढाउन सकेमा वातावरण प्रदूषण न्यून मात्र नभई आयआर्जन पनि हुने छ । साधारणतया एक केजी हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादन गर्न १० लिटर स्वच्छ पानी र इलेक्ट्रोलिसिसका लागि ४० देखि ४५ युनिट खपट हुन्छ । यो ऊर्जा भण्डारण एवं सवारीसाधनमा रिफिलिङ र ट्याङ्करमा ढुवानी गर्न सजिलो भएकाले सबैका लागि उपयोगी हुने छ ।

विश्वमा पेट्रोलियम पदार्थको खपत निरन्तर रूपले बढिरहेको छ । प्रत्येक वर्ष यसको मूल्यको उतारचढावले विश्व अर्थतन्त्र नै प्रभावित भएको छ । प्रत्येक वर्ष नेपालले सञ्चित गरेको विदेशी मुद्राको ठुलो अंश पेट्रोलियम पदार्थको खरिदमा बाहिरिन्छ । यहाँ आयात गरिने वस्तुहरूमा उक्त पदार्थ सबैभन्दा बढी भएकाले यसको आयातलाई विस्थापन गर्न हाइड्रोजन ऊर्जाको उत्पादनले ठुलो सघाउ पुऱ्याउँछ । पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा निर्भर रहन्छ । प्रत्येक वर्ष त्यसको मूल्य चुकाउन नेपाललाई हम्मेहम्मे पर्छ । यदि भविष्यमा यहाँ पर्याप्त मात्रामा हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादन गर्न सकेमा उक्त पदार्थको मूल्यका उतारचढावले खासै फरक पर्दैन ।

स्वच्छ पानीको पर्याप्त उपलब्धता एवं जलविद्युत्को धेरै सम्भावना भएको नेपालमा हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादन उपयुक्त मानिन्छ । विद्युत् निर्यात गर्न पहल गर्नुपर्ने यस देशले आफैँ बिजुली खपत गरेर आवश्यक हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादन गर्न सक्छ । केही वर्षयता नेपालमा ब्याट्रीबाट चल्ने सवारीसाधन धेरै प्रचलनमा छन् । भविष्यमा यी साधनलाई हाइड्रोजन ऊर्जाको माध्यमबाट चलाउन सकेमा देशलाई आर्थिक दृष्टिबाट धेरै नै फाइदा हुने छ । हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादन गर्दा रासायनिक मल पनि उत्पादन गर्न सकिन्छ । जुन नेपाल जस्तो कृषिप्रधान देशका लागि नितान्त आवश्यक छ ।

नेपालमा बर्सेनि झन्डै २१ अर्ब बराबरको रासायनिक मल आयात गरिन्छ । यदि भविष्यमा यहाँ हाइड्रोजन ऊर्जा उत्पादन गर्न सके रासायनिक मल पनि उत्पादन गर्न सकिने भएकाले एकातर्फ विदेशी मुद्रा जोगिने छ भने अर्कोतर्फ परनिर्भरता घट्ने छ । वस्तुतः पानीलाई बिजुलीद्वारा टुक्राएर हाइड्रोजन ग्यास उत्पादन गरिन्छ । जसबाट बिजुली उत्पादन गर्नाले सामान्य बिजुलीभन्दा सस्तो एवं भरपर्दो हुन्छ ।

केही वर्षयता नेपालमा विद्युत् उत्पादनको काममा निकै नै वृद्धि भएको छ । यस सन्दर्भमा नेपाल विद्युत् प्राधिकरणबाट ५७३.६ मेगाबाट र थर्मल प्लान्टबाट ५८ मेगावाट सहित कुल ६३१ मेगावाट विद्युत् उत्पादन गरिएको छ । निजी क्षेत्रबाट यहाँ दुई हजार ४३६ मेगावाट विद्युत् उत्पादन गरिएको छ । निजी क्षेत्रबाट यहाँ दुई हजार ४३६ मेगावाट विद्युत् उत्पादन गरिएको छ

❖ बाँकी तेस्रो पृष्ठमा

यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक समुदायको 'समावेशी समाजवादी पार्टी' दर्ता

झापा,मंसिर ९ । यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक समुदायको 'समावेशी समाजवादी पार्टी' निर्वाचन आयोगमा दर्ता भएको छ ।

नुमा लिम्बूको अध्यक्षतामा दर्ता भएको उक्त पार्टीले मंगलवार दल दर्ता प्रमाण पत्र पाएको छ ।

दल दर्ता प्रमाणपत्र बुझ्नुअघि सञ्चारकर्मीहरूसँग कुरा गर्दै पार्टी प्रवक्ता विश्वराज अधिकारीले राज्यका हरेक निकायमा लैङ्गिक अल्पसंख्यक समुदायको प्रतिनिधित्व गराउने उद्देश्यले दल दर्ता गरिएको बताए ।

पुराना राजनीतिक दलहरुले यो समुदायलाई लामो समयदेखि भोट बैंकको रुपमा प्रयोग गरेपछि यो समुदायको हक र अधिकार स्थापित गर्न नसकेको आरोप लगाए ।

'हाम्रो समुदायलाई भोट बैंकको रुपमा लामो समयदेखि राजनीतिक दलहरुले प्रयोग गर्दै आए । तर पनि हामीले समाजमा आधारभुत अधिकार समेत पाउन सकिरहेको अवस्था छैन । अब हाम्रो माग र मुद्दाहरु आफैं उठाउने भनेर दल दर्ता गराएका हौं,' उनले भने, 'कानूनले पूर्णअधिकार दिएको भएपनि कार्यान्वयन नभएको कारण समूदाय र राज्यको हरेक तहमा समान खालको प्रतिनिधित्व हुनुपर्छ भनेर दल दर्ता गराएका हौं ।'

यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक समुदायलाई संविधानले दिएका सबै अधिकारहरुको कार्यान्वयन दलको पहिलो प्राथमिकता रहने उनको

प्रवासी नेपालीलाई मताधिकार सुनिश्चित गर्न 'जेनजी फ्रन्ट'को माग

झापा,मंसिर ९ । नेपाल जेनजी फ्रन्टले प्रवासी नेपाली नागरिक तथा देशभित्र गृहजिल्ला बाहेकका जिल्लामा बसोबास गरिरहेका नेपालीलाई मताधिकारको व्यावहारिक पहुँच प्रदान गर्नुपर्ने माग गर्दै निर्वाचन आयोगलाई मागपत्र बुझाएको छ ।

फ्रन्टका अभियान समिति सदस्य अमृता वन, कर्णाली प्रदेश सम्पर्क व्यक्ति बिनिता बोगटी, फ्रन्टका सदस्य ऋषि थापा, नवीन विष्ट, आदर्श कर्ण, डायमण्ड शाहीलगायत आयोगमा उपस्थित भई मागपत्र बुझाएका हुन् । मागपत्र बुझाएपछि कर्णाली प्रदेश सम्पर्क व्यक्ति बोगटीले आयोगलाई उनीहरुले उक्त मागपत्र बुझाएको बताइन् ।

सरकारले कानुनी तथा प्राविधिक जटिलताको बहानामा संवैधानिक हकबाट वञ्चित गर्न नहुने मागपत्रमा उल्लेख छ । आगामी प्रतिनिधिसभा निर्वाचनदेखि नै प्रवासी नेपालीलाई मतदान गर्न पाउने व्यवस्था तत्काल लागू गर्नुपर्ने उनीहरुको माग छ ।

प्रतिनिधि सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि राप्रपाले गऱ्यो दल दर्ता

झापा,मंसिर ९ । राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टीले प्रतिनिधि सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि निर्वाचन आयोगमा दल दर्ता गरेको छ।

प्रवक्ता मोहन श्रेष्ठका अनुसार राप्रपाले आज आयोगमा दल दर्ता गरेको हो।

'यथास्थितिमा हुने निर्वाचनले मुलुकको निकास सम्भव छैन भन्नेमा प्रष्ट छौं। तथापि एउटा जिम्मेवार र प्रजातान्त्रिक दल हुनुको नाताले प्रजातान्त्रिक प्रक्रियाबाट अलग हुनु वाञ्छनीय नहुने भएकाले निर्वाचन प्रयोजनका लागि निर्वाचन आयोगमा हाम्रो दल राप्रपा दर्ता भएको छ,' प्रवक्ता श्रेष्ठले भने।

फागुन २१ गतेका लागि प्रतिनिधि सभा निर्वाचन मिति तोकिएको छ। त्यसका लागि निर्वाचन आयोगमा मंसिर १० गतेभित्र पार्टी दर्ता निवेदन दिइसक्नुपर्छ।

अटिजम सेन्टर स्थापना गर्न पहल

बालबालिकाका लागि अटिजम सेन्टर स्थापना गर्न सरोकारवाला निकायहरुसँग अन्तरक्रिया गरेको छ ।

नगर सभाहलमा नगरपालिकाले बौद्धिक तथा अटिजमसम्बन्धी अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि सरोकारवालासँग सामाजिक उत्तरदायित्वका विषयमा छलफल गरिएको हो ।

नगरप्रमुख गोपालचन्द्र बुढाथोकीले नगरमा भएका बैंक तथा वित्तीय संघ-संस्थाहरुले सामाजिक उत्तरदायित्व शिर्षकमा राखेको रकम अटिजम सेन्टर स्थापनाका लागि खर्च गर्न अनुरोध गरेका छन् ।

अन्तरक्रियामा नगरभित्र रहेका सरकारी, गैरसरकारी र निजी बैंक, सहकारी, सामाजिक संघ-संस्थाहरुका प्रमुख, अध्यक्ष र प्रतिनिधिहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

यसअघि अटिजम बालबालिका तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका अभिभावकहरुले मेचीनगरमा अटिजम सेन्टर नभएकाले भारत तथा नेपालका विभिन्न ठाउँमा थेरापीसहितको उपचारका लागि महंगो खर्चमा बाहिर लानु पर्ने बाध्यता रहेकोले आफ्नै नगरमा सेन्टर राख्न माग गरेका हुन् ।

अटिजम सेन्टर स्थापना गर्न नगरको बजेटले मात्रै नपुग्ने भएकाले बैंक तथा वित्तीय संघ-संस्थाहरुले सामाजिक उत्तरदायित्वमार्फत अन्य सामाजिक सेवामा खर्च गरिरहेकाले यसमा नै खर्च गर्न नगरप्रमुख बुढाथोकीले आग्रह गरेका छन् ।

उपप्रमुख मीना पोखरेल उप्रेतीको अध्यक्षतामा भएको अन्तरक्रियामा

उनीहरुले सामाजिक उत्तरदायित्व शिर्षकमा राखिएको रकम बार्षिक रुपमा अटिजम सेन्टर स्थापनाका लागि सहयोग गर्न सकिने बताएका थिए ।मेची नेत्रालयका डा.शरदचन्द्रप्रकाश राईले पनि अटिजम बालबालिका तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको उपचारमा सहयोग गर्ने बताए ।

मेचीनगरमा अटिजम भएका ९५ बालबालिकासहित १६२२ जना अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु रहेका छन् । २०८२ असार मसान्तसम्ममा अपाङ्गता भएका १६२२ जनामध्ये प्रकृति हेरेर ४७९ ले रातो परिचयपत्र, ६२५ ले निलो, ४४४ ले पहेलो, ७४ जनाले सेतो परिचयपत्र लिएका छन् ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत अग्निप्रसाद अधिकारी लगायतले अटिजम भएका बालबालिकाको सहजरुपमा थेरापी, उपचार र सुरक्षा होस् भन्ने हिसाव अटिजम सेन्टर स्थापनाका लागि सरोकारवालाहरुसँग छलफल गरिएको बताए ।

अन्तरक्रिया कार्यक्रमको सहजीकरण नगरपालिकाकी महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख जयन्ती खरेलले गरेकी थिइन् ।

मेचीनगर नगरपालिकाले कोशी प्रदेश सरकारको सामाजिक विकास मन्त्रालय, करुणा फाउण्डेशनको सहयोग र राष्ट्रिय अपाङ्गता महासंघ नेपालको प्राविधिक सहकार्यमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि स्वास्थ्य, शिक्षा, स्वरोजगार, सशक्तिकरणमा सुदृढिकरणका लागि अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनःस्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको छ ।

पालिकाहरूलाई शिक्षामन्त्रीको आग्रह– 'बाल शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीलाई न्यूनतम तलब दिनू'

झापा,मंसिर ९ । शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधिमन्त्री महावीर पुनले विद्यालय कर्मचारी र बाल शिक्षकहरुलाई सरकारले तोकेको न्यूनतम तलब दिन स्थानीय तहको ध्यानाकर्षण गराएका छन् ।

शिक्षा मन्त्रालयले बाल कक्षा शिक्षकका लागि मासिक १२ हजार, विद्यालय सहयोगीका लागि १० हजार र विद्यालय सहायक कर्मचारीका लागि १५ हजार तलब संघीय अनुदानबाट पठाइएको मन्त्री पुनले जनाएका छन् । सरकारले तोकेको न्यूनतम पारिश्रमिक रकममा नघट्ने गरी स्थानीय सरकारले थप गरी वितरण गर्नुपर्ने उनको भनाइ छ । सरकारले मासिक तलब कम्तीमा १७ हजार तोकेको छ । मन्त्री पुनका अनुसार अहिलेसम्म झन्डै ७ सय वटा स्थानीय सरकारले थपेर न्यूनतम पारिश्रमिक वितरण गरेका छन् । उक्त जानकारी मन्त्रालयले समेत प्राप्त गरेको तर ५३ स्थानीय तहले न्यूनतम तलब दिएका छैनन् ।

'न्यूनतम तलब नदिएका स्थानीय सरकारहरुको जिम्मेवारी भएको अवगत गराउँछु । बाल शिक्षकहरु र कर्मचारीहरुलाई अन्याय नगर्नुहोला। यस विषयमा स्थानीय सरकारलाई सचेत गराउन ट्रेड युनियनका नेताहरु खोइ जागेको ?' उनले फेसबुकमा लेखेका छन् ।

'डिजिटल' हिंसा रोक्न सरकार प्रतिबद्ध छ : सञ्चारमन्त्री

झापा,मंसिर ९ । सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री जगदीश खरेलले बदलिँदो परिवेशमा प्रविधिको विकाससँगै महिला तथा बालिकामाथि हुने 'डिजिटल' हिंसा रोक्न सरकार प्रतिबद्ध रहेको बताएका छन् ।

'लैङ्गिक हिंसाविरुद्धको १६ दिने अभियान' को मंगलबार शुभारम्भ गर्दै उनले महिला र बालिकाविरुद्ध हुने डिजिटल हिंसा अन्त्यका लागि सबै एकजुट हुनुपर्नेमा जोड दिए। यस वर्षको यो दिवसको विश्वव्यापी नारा सान्दर्भिक रहेको भन्दै उनले डिजिटल दुनियाँ अब दैनिक जीवनभन्दा अलग नरहेको बताए।

प्रविधिले सिकाइ र कामलाई सहज बनाए पनि धेरै महिला तथा किशोरीका लागि यो क्षेत्र अझै पनि जोखिमपूर्ण र असुरक्षित रहेको औंल्याउँदै मन्त्री खरेलले भने,"अनलाइन उत्पीडन, साइबर स्टकिङ, अनुमति बिना तस्बिरको प्रयोग, घृणा फैलाउने अभिव्यक्ति र ट्रोलिङले त्रास र धम्की सिर्जना गर्छ,"।

सञ्चार मन्त्रालयको लक्ष्य पूर्वाधार निर्माण र सेवा विस्तारमा मात्र सीमित नभई प्रत्येक नेपाली नागरिकका लागि सुरक्षित, समावेशी र सशक्तीकरण गर्ने 'डिजिटल इकोसिस्टम' निर्माण गर्नु भएको बताउँदै मन्त्री खरेलले भने, "जब हाम्रो आधा जनसंख्या अनलाइनमा सुरक्षित महसुस गर्दैनन्, तब हाम्रो डिजिटल प्रगतिलाई पूर्ण वा निष्पक्ष मान्न सकिँदैन ।"

उनले राष्ट्रिय साइबर सुरक्षा केन्द्रले जनचेतना अभिवृद्धिका काम गरिरहेको र हालै राष्ट्रिय एआई सेन्टरको स्थापना हुनुले डिजिटल नेपाल निर्माणप्रतिको सरकारको प्रतिबद्धता प्रतिविम्बित भएको बताए। डिजिटल हिंसाविरुद्धको लडाइँ सरकार एक्लैले जित्न नसक्ने भन्दै मन्त्री खरेलले कानुनी र नीतिगत ढाँचालाई बलियो बनाउने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे।

उनले पीडितलाई न्याय दिलाउन र पीडकलाई जवाफदेही बनाउन साइबरकानुनको समीक्षा गरिने जानकारी दिए। साथै, शिक्षा क्षेत्रसँग सहकार्य गर्दै पाठ्यक्रममा डिजिटल साक्षरता समावेश गर्ने, निजी क्षेत्र र नवप्रवर्तनलाई सुरक्षित प्लेटफर्म विकास गर्न प्रोत्साहन गर्ने तथा तीनवटै तहका सरकार, संयुक्त राष्ट्रसङ्घ र नागरिक समाजसँग सहकार्य बढाउने योजना पनि उनले अघि सारे।

रोहिंग्या...

सीमापार अपराध रोकथाम तथा नियन्त्रणमा नियमितबाहेक अतिरिक्त जनशक्ति परिचालन गर्ने बताईएको छ ।

झापाको तिरिङ, बाहुनडाँगी, नकलबन्दा, सतिघट्टा, ज्यामिरगढी, महेशपुर, पृथ्वीनगर, पाठामारी, केचना, भागुडुब्बा, पन्थापाडा, टाँघनडुब्बा, कुञ्जिवारी, लालमाटी, आमगाछीलगायतका १५ स्थानमा स–शस्त्र प्रहरी बल नेपालका बोडर आउट पोष्ट (विओपी) छन् भने काँकरभिट्टा, भद्रपुर, घेरावारी र गौरीगञ्जमा सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल सीमा सुरक्षा गुल्म छन् । नेपाल प्रहरीका पनि प्रहरी चौकी, सीमा प्रहरी चौकी, इलाका प्रहरी कार्यालय पनि छन् । कहिलेकाहिँ नेपाली सेना,सशस्त्र प्रहरी र जनपद प्रहरीले संयुक्त पैदल गस्ती गर्ने गरेका छन् । सीमा सुरक्षार्थ अग्रभागमा खटिने नेपालको सुरक्षा संयन्त्र सशस्त्र प्रहरी हो । त्यस्तै सीमा पार अपराध रोकथाम तथा नियन्त्रणसहितका काममा नेपाल प्रहरी तैनाथ छ । भारतले नेपालतर्फ सीमा सुरक्षार्थ सशस्त्र सीमा बल (एसएसबी) लाई खटाउँदै आएको छ । बेला बखत सीमा सुरक्षाका लागि नेपाल र भारतका सुरक्षाकर्मीहरुले संयुक्त गस्ती गर्ने गरेका छन् ।

सीमामा असुरक्षा तथा लागूऔषधको बेचबिखन र ओसारपसार बढेपछि दुवै तर्फबाट संयुक्त गस्ती थालिएको भारतीय सुरक्षा अधिकारीहरको भनाई छ । गस्तीपछि बैठक बसी बोर्डर सुरक्षा तथा लागूऔषध बेचबिखन र ओसारपसार सम्बन्धी छलफल समेत हुने गरेको छ ।

'कुनै बहानामा बंगलादेशीको घुसपैठ हुन नदिन नेपाल प्रहरी सतर्क छ,' मंगलबारमात्रै पनि जिल्ला प्रहरी कार्यालय झापाले सीमाक्षेत्रमा रहेका प्रहरी यूनिटका प्रमुखहरुलाई बोलाएर यस विषयमा छलफल गरेको छ । जिल्ला प्रहरी प्रमुख प्रहरी उपरीक्षक राजन लिम्बूबाट नाका कडाइ गर्ने स्पष्ट निर्देश भएको छ' कार्यालयका सूचना अधिकारी प्रहरी नायव उपरीक्षक खगेन्द्रबहादुर खड्काले भने, 'हरेक प्रहरी यूनिटले त्यहीअनुरूप निगरानी चुस्त पारेका छन् । ' बंगलादेश घटनाक्रमले अवैध घुसपैठ हुन सक्ने जोखिम औंल्याउँदै त्यहीअनुसार जनशक्तिलाई 'हाई अलर्ट'मा राख्न यूनिटलाई झापा प्रहरी प्रमुखले निर्देशन दिएका छन् । सीमाबाट हुनै अवैध घुसपैठ र आउजाउलाई नियन्त्रण गर्न नियमित रूपमा प्रहरी संयन्त्र तैनाथ हुँदै आएको र बंगलादेशको विकसित घटनाक्रमसँगै अझ सशक्त र प्रभावकारी रूपमा खटाउन आवश्यक रहेको नेपाली सुरक्षा अधिकारीहरुको भनाई छ । 'त्यसैलाई मध्यनजर गरेर विशेष गरी सीमा क्षेत्रमा तैनाथ जनशक्तिलाई यो मामिलामा प्रभावकारी रूपमा तैनाथ हुन निर्देशन दिइसकेका छौं,' प्रहरी नायव उपरीक्षक खडकाले भने ।

रोहिंग्या र अफगानी नागरिकहरू भारतको बाटो हुँदै गैरकानुनी रूपमा नेपाल छिरेका घटनाहरु यसअघि पनि भएकाले त्यसतर्फ पनि नेपाल प्रहरीले बेलैमा सुरक्षा मजवुत पारेको प्रहरी अधिकारीहरुको भनाई छ ।

बिजुली...

। जुन प्रशंसनीय छ । विगतमा स्वच्छ ऊर्जा उत्पादनमा लागि यहाँ धेरै लगानी गरिएकाले ऊर्जाको विश्व बजारमा नेपालले प्रवेश पाएको छ । हाल यो देश विद्युत् खपत गर्ने देशहरूमध्ये ११५ औँ स्थानमा रहेको छ ।

नेपालमा रहेका झन्डै छ हजार नदीनालामध्ये दुई हजारभन्दा बढी उत्तरी हिमशृङ्खला र खोच हुँदै दक्षिणतर्फ बगिरहेका छन् । यी नदीनालाहरूबाट प्रतिवर्ष अन्दाजी १७० क्युसेक पानी बग्छ । यहाँको कुल अनुमानित जलशक्ति करिब ८३ हजार मेगावाट छ भने यसको झन्डै ५० प्रतिशत आर्थिक रूपले उत्पादनशील मानिन्छ ।

यसको सदुपयोगका लागि भविष्यमा वैदेशिक सहयोग, सहकारी र निजी क्षेत्रको सक्रिय सहयोगको नितान्त आवश्यकता छ । यहाँको आर्थिक विकासका लागि प्रशस्त प्राकृतिक सम्पदा छन् । जसमध्ये जलसम्पदा एक हो । भविष्यमा यसको बहुउपयोग गर्न सके यहाँको आर्थिक गति लिने छ । यसका लागि सम्बन्धित पक्षको ध्यानाकृष्ट हुन नितान्त आवश्यक छ । यहाँ धेरै हिमाल छन् जुन पानीका स्रोत हुन् । केही वर्षयता विश्वको तापक्रम वृद्धिको कारण यिनीहरूको अस्तित्व नै नरहने सम्भावना बढेको छ । बढ्दो वन विनाश, भूमि अतिक्रमण र भूस्खलनको कारण एकातर्फ यहाँको जलाधार क्षेत्र खुम्चिँदै गएको छ भने अर्कोतर्फ इनार, कुवा र पोखरी बिस्तारै लोप हुँदै गएका छन् ।

यति मात्र नभई यहाँका सिमसार र जैविक विविधता पनि बिस्तारै हराउँदै गएका छन् । हालसम्म पनि यहाँको जलस्रोतको सही परिचालन गर्न नसक्दा यसको तत्काल प्रभाव जनस्वास्थ्य र उत्पादन प्रणालीमा परेको छ । भविष्यमा यससम्बन्धी सुधार नगरिएमा यहाँका विभिन्न पशुपन्छी तथा वनस्पतिको अस्तित्व नै सङ्कटमा पर्ने सम्भावना देखिन्छ । परिणामतः यहाँको वातावरणमा बढी नकारात्मक प्रभाव पर्ने छ । जलस्रोत मानव जीवनको आधार हो । यसको सुरक्षा गरी सदुपयोग गर्न सकेमा भविष्यमा नेपालको दिगो विकासका लागि आधार हुने छ । यसका लागि आगामी दिनमा यहाँका तिनै तहका सरकार एकजुट भई काम गर्न आवश्यक छ ।

सुपर काईनेटिक एक्सप्रेस कुरियर

राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय चिठि, पत्र, पार्सल पठाउन परे हामिलाई सम्झनुहोस् ।
बिगत ३ दशकदेखी अनुभवी तथा विश्वासिलो एकमात्र कुरियर

सम्पर्क:
फोन: ०२३-५४०४७८
मो: ९८५२६७७३५५
बिर्तामोड (सिटि सेन्टर), झापा, अदुवा खोला छेउ

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन केन्द्रहरु :

चन्द्रगढी, भद्रपुर
लोकबहादुर कुँवर : ९८४२६८३९९६
द्रोण अधिकारी : ९८४२६२८७९१

दमक
विष्णु सुब्बा : ९८५२६७०१३७
देविबहादुर बस्नेत : ९८१७९२४६२१

मेचीनगर
चारआली : ९८४२७०३०१३
गोबिन्द घिमिरे :
९८१५६५०१५०

उर्लाबारी
रुपेन्द्र शेर्मा : ९८४२०९२४०६
विराटनगर
क्रिएटिभ आई: ०२१-५२५६१८

इलाम, मंगलबारे
रणवीर लिम्बू
९८१६९८४७५७

काकँरभिट्टा
फ्रेन्डसिप पुस्तक पसल
०२३-५६२४२४

झापा बजार
बरत राजवंशी
९८१७०४९००१

आजको राशिफल

मेष भनेको कुराको विपरीत अर्थ लाग्नसक्छ । स्वास्थ्यमा गडबडी भई कामकाजमा असर

वृष भगवानको आशीर्वादले भने काम बन्नसक्छ । लगनशीलताले विभिन्न अवसर दिलाउनेछ

मिथुन रमाइलो यात्रा गर्ने अवसर प्राप्त हुनेछ । आकस्मिक धन लाभ हुनेछ ।

कर्कट मिहिनेत गर्दा अधिक प्रगति हुनेछ । तर अरुको भलाइका लागि दौडधुप गर्नु पर्नेछ

सिंह दैनिक कामहरू सन्तोषजनक ढंगले सम्पन्न हुनेछन् ।

कन्या आज सामाजिक तथा धार्मिक कार्यमा रुचि बढ्नेछ । नयाँ वस्त्र एवं अलङ्कारको प्राप्ति

तुला सामान हराउने वा चोरी हुने सम्भावना छ ।

वृश्चिक दैनिकी काममा चुनौतीको सामना गर्नुपर्ला । कतिपय राम्रा अवसरहरू प्राप्त हुनेछन् ।

धनु आज नयाँ र शुभ समाचार सुन्न पाइएला । मनमा हर्ष, उमङ्ग र उत्साह छाउनेछ ।

मकर आज सुन्दर पहिरनले व्यक्तित्वमा निखारता ल्याउनेछ । जोशजाँगर र हिम्मत पनि

कुम्भ कला र गलाको प्रभाव बढ्नेछ । वैदेशिक कार्य पनि अघि बढ्नेछ ।

मिन सामाजिक क्षेत्रमा सफलता मिल्नेछ । गरेका कामबाट धेरैलाई फाइदा पुग्न सक्छ